

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 14-09-2021 r.

Marcin Wiącek

WZF.7043.85.2021.TO

**Pan
Mariusz Kamiński**

**Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

**Koordinator ds. Służb
Specjalnych**

Szanowny Panie Ministrze,

do mojego Biura w dalszym ciągu wpływają wnioski w sprawie odprawy dla policjanta, który bezpośrednio po zwolnieniu ze służby został przyjęty do zawodowej służby wojskowej [art. 118 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2020 r. poz. 360 ze zm.)]. Problem ten dotyczy także treści przepisów: art. 122 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1486 ze zm.), art. 102 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1123. ze zm.), art. 133 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2020 r. poz. 27 ze zm.) oraz art. 93 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego i Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1362), w świetle których **odprawa nie przysługuje funkcjonariuszowi, który bezpośrednio po zwolnieniu ze służby został przyjęty do zawodowej służby wojskowej lub do innej służby, w której przysługuje prawo do takich świadczeń.**

O ile przeniesienie/podjęcie służby w innej formacji gwarantuje funkcjonariuszowi prawo do odprawy (także za wcześniejsze lata) na zakończenie służby, bowiem regulują to odpowiednie przepisy pragmatyk tych służb (np. art. 115 ust. 3 ustawy o Policji), to

problem pojawia się, kiedy funkcjonariusz podejmuje zawodową służbę wojskową. W praktyce bowiem funkcjonariusz np. Policji zwalnia się ze służby, po czym otrzymuje rozkaz o powołaniu do zawodowej służby wojskowej. W odróżnieniu od instytucji przeniesienia (np. art. 25a ustawy o Policji), będącego przekształceniem stosunku służbowego, jest to rozwiązanie stosunku służbowego (aktu mianowania), a następnie nawiązanie kolejnego stosunku służbowego (aktu powołania), choć skutki (np. w zakresie ciągłości służby) wynikające z tej formy powołania do zawodowej służby wojskowej są zbliżone. Wyjątkiem jest prawo do odprawy, o którym mowa w art. 118 ustawy o Policji.

W odwrotnej sytuacji, gdy to żołnierz podejmuje służbę w Policji, przepis art. 115 ust. 2 ustawy o Policji, nie może znaleźć zastosowania, co oznacza, że jest przepisem niewykonalnym. Żołnierz zawodowy zwolniony z zawodowej służby wojskowej - co do zasady – otrzymuje bowiem odprawę, a co za tym idzie okres pełnienia zawodowej służby wojskowej nie będzie podlegał wliczeniu do wysokości odprawy wypłacanej funkcjonariuszowi w trybie art. 115 ust. 2 ustawy o Policji.

Ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1131 dalej: ustawa o służbie wojskowej) reguluje kwestie odpraw dla żołnierzy zwalnianych ze służby całkowicie odmiennie niż w innych formacjach. Stosownie do treści art. 94 ust. 3 ustawy o służbie wojskowej, do okresu zawodowej służby wojskowej zalicza się okresy nieprzerwanej czynnej służby wojskowej, z wyłączeniem okresów zawieszenia w czynnościach służbowych lub tymczasowego aresztowania, chyba że prawomocnym orzeczeniem postępowanie karne lub dyscyplinarne, będące przyczyną zawieszenia lub aresztowania zostało umorzone bądź żołnierz został uniewinniony na podstawie prawomocnego wyroku lub orzeczenia o uniewinnieniu w postępowaniu dyscyplinarnym. Posiłkując się definicją zakresową „żołnierza w czynnej służbie wojskowej” w rozumieniu art. 59 ust. 1 ustawy z 17 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2021 r. poz. 372) należy uznać, że do okresu zawodowej służby wojskowej zalicza się okresy zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenie wojskowe, terytorialną służbę wojskową, ćwiczenia wojskowe, służbę przygotowawczą, okresową służbę wojskową oraz służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny. Tym samym dla ustalenia wysokości odprawy do okresu

zawodowej służby wojskowej nie zalicza się okresu służby w innych formacjach mundurowych.

Status osób posiadających stopnie innych służb, powołanych do zawodowej służby wojskowej reguluje art. 17a ust. 1 ustawy o służbie wojskowej. Ciągłość służby dla ustalania uprawnień w zawodowej służbie wojskowej określa zaś art. 17a ust. 4. Zgodnie z tym przepisem okres służby w innych formacjach zalicza się żołnierzowi powołanemu do zawodowej służby wojskowej na podstawie art. 17a ust. 1 ustawy o służbie wojskowej, wyłącznie do uprawnień wymienionych w art. 62 ust. 4 ustawy o służbie wojskowej (prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego) oraz w art. 80 ust. 1 pkt. 3 ustawy o służbie wojskowej (dodatek za długoletnią służbę wojskową). Przepis art. 17a ustawy o służbie wojskowej nie zawiera jednak żadnych regulacji odnośnie należności finansowych związanych ze zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej, w tym w szczególności odprawy, o której mowa w art. 94 ust. 1-3 ustawy o służbie wojskowej. Powoduje to, że funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego czy Służby Wywiadu Wojskowego, którzy bezpośrednio po zakończeniu służby w formacjach mundurowych podejmą zawodową służbę wojskową, bezpowrotnie tracą prawo do odprawy za okres wcześniejszej służby. Wynika to wprost z przepisów art. 118 ustawy o Policji, art. 122 ustawy o SG, art. 122 ustawy o PSP, art. 133 ustawy o ABW i AW oraz art. 93 ustawy o SKW i SWW.

Innymi słowy funkcjonariusz ww. formacji mundurowej, który bezpośrednio po zwolnieniu ze służby został powołany do zawodowej służby wojskowej zostaje pozbawiony odprawy. O tym fakcie dowiaduje się zaś dopiero z momentem zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, otrzymując odprawę wyłącznie za czas służby wojskowej.

W niniejszej sprawie Rzecznik Praw Obywatelskich pismem z dnia 27 maja 2020 r. zwracał się do Ministra Obrony Narodowej, który w odpowiedzi z dnia 30 lipca 2020 r. (Nr 5654/BMON) uznał, że opisany wyżej problem dotyczy w zasadzie pragmatyk innych służb mundurowych. W ocenie Ministra konstrukcja wojskowej ustawy pragmatycznej zakłada, że odprawa z tytułu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej ma na celu charakter bodźcowego oddziaływania w kierunku długoletniego i wzorowego pełnienia służby

wojskowej. Przyjęte kryteria ustalania wysokości odprawy zostałyby zaburzone w razie wprowadzenia możliwości zaliczenia okresów służby w innych formacjach mundurowych lub służbach specjalnych, jak również zaliczenia okresów zatrudnienia.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627, ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zbadanie przedstawionego problemu i rozważenie możliwości zmiany przepisów, względnie dotychczasowej praktyki, w taki sposób, aby funkcjonariusz, który bezpośrednio po zwolnieniu ze służby został powołany do zawodowej służby wojskowej, mógł otrzymać odprawę za okres służby w tej formacji mundurowej.

Z wyrazami szacunku,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/